

# ការធ្វើចំបើងផ្លូវដើម្បីចិញ្ចឹមគោ - ក្របី

រៀបរៀងដោយ : នាយកដ្ឋានផលិតកម្ម និងបសុព្យាបាល

## ស្ថានភាពទូទៅ:

ដូចដែលយើងបានដឹងស្រាប់ហើយការចិញ្ចឹមគោ-ក្របី នៅប្រទេសកម្ពុជា គឺពឹងផ្អែកស្ទើរតែទាំងស្រុងទៅលើវាល ស្មៅ ដែលដុះពីធម្មជាតិ នៅតាមវាលស្រែជិតផ្ទះ វាលស្រែដែលនៅ ទំនេរ ឬវាលស្រែដែលទើបប្រួតកាត់ស្រូវរួច ។ល។

អតីតកាលចំណីមិនទោទជាបញ្ហាទេសម្រាប់ប្រទេស កម្ពុជាជាពិសេសចំណីសម្រាប់គោ និង ក្របី ។ ប៉ុន្តែបច្ចុប្បន្ន ប្រទេសយើងគ្មានវាលស្មៅសំបូរបែបៗ នេះទៀតទេ ដោយ សារកំណើនសត្វគោ-ក្របី កំណើនប្រជាជនផងបូកផ្សំជាមួយ គោលនយោបាយបង្កើនរដូវបង្កើនរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលផង នោះ ផ្ទៃដីស្ទើរតែទាំងអស់ ទាំងរដូវប្រាំង និង រដូវវស្សាត្រូវ បានប្រើប្រាស់សម្រាប់ដាំដំណាំស្រូវ និង ដំណាំផ្សេងៗទៀត។ ដែលជាមូលហេតុធ្វើឱ្យមានបញ្ហាយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរ ចំពោះការ ខ្វះ ខាតចំណីសត្វទាំងរដូវប្រាំងនិងរដូវវស្សា ។

តាមទំលាប់នៅរដូវដែលខ្វះចំណីខ្លាំង កសិករច្រើន ផ្តល់ចំបើងឱ្យគោ-ក្របីគាត់ស៊ីជាអាហារបន្ថែម ព្រោះវាជា ចំណីដែលមានស្រាប់នៅគ្រប់គ្រួសារ។ ប៉ុន្តែ ដូចដែលយើងដឹង ស្រាប់ហើយនៅក្នុងចំបើងមានសារធាតុចិញ្ចឹមតិចណាស់ វា មានប្រូតេអ៊ីនតែ ២-៤% ម្សៅ និង ខ្លាញ់ទាប ហើយថែមទាំង មានជាតិសរសៃច្រើន ដែលធ្វើឱ្យក្រពះសត្វពិបាករំលាយ។ ប៉ុន្តែ យើងអាចកែច្នៃវាដោយធ្វើជាចំបើងផ្កាប់ ដើម្បីបង្កើនទាំងប្រូតេ



អ៊ុន និង រសជាតិ ។

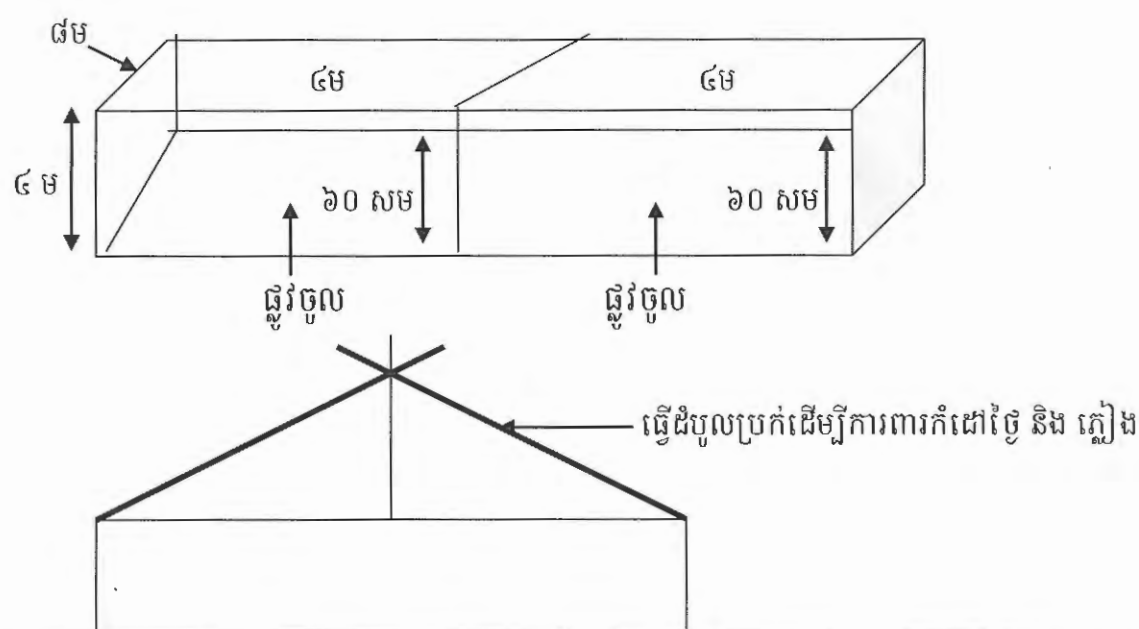
## បច្ចេកទេសធ្វើចំបើងផ្កាប់

១-ឧបករណ៍ និង វត្ថុធាតុដើម :

ចំបើង, ទឹក, ធុងទឹកមានចំព្វយ, ជញ្ជីង, ក្រណាត់ តង់ ឬ ក្រណាត់កៅស៊ូ អាងកំបោស, ជីអ៊ុយរ៉េ, កំបោរស (កំបោរ សសម្លាប់មេរោគ) និង ខ្សែសម្រាប់ចងចំបើង។

២. វិធីធ្វើចំបើងផ្កាប់

- ចំបើង ១០០ គ.ក្រ
  - ទឹក ៥០- ១០០ លីត្រ
  - ជីអ៊ុយរ៉េចំនួន ២ គ.ក្រ
  - កំបោរស (រំងាប់មេរោគ) ចំនួន ២ គ.ក្រ ។
- ត្រូវរំលាយជីអ៊ុយរ៉េ និង កំបោរស ជាមួយទឹកឱ្យសព្វ



ស្រោចលើចំបើងដែលយើងបានឆ្លឹងក្នុងទម្ងន់ ១០០ គ.ក្រ។ ជាដំបូងត្រូវយកចង់ផ្លាស្ទិកទ្រាប់បាតដើម្បីឱ្យវារក្សាកំដៅបានល្អ បន្ទាប់មករៀបចំចំបើងជាស្រទាប់ៗ ស្រោចល្បាយជីអុយរ៉េ មួយស្រទាប់ម្តងៗ និង បង្គាប់ចំបើងឱ្យហាប់ណែនមួយស្រទាប់ម្តងៗ។ ក្រោយពេលស្រោចល្បាយអុយរ៉េគ្រប់ស្រទាប់ រួចហើយ ត្រូវយកក្រណាត់កៅស៊ូទៅគ្រោបចំបើងឱ្យជិត ហើយទុកក្នុង រយៈពេលពី ៧-១២ ថ្ងៃទើបអាចយកទៅឱ្យគោស៊ីបាន ដោយ ហូតពីស្រទាប់លើទៅមុន។



ការរៀបចំល្បាយជីអុយរ៉េជាមួយទឹកសម្រាប់ស្រោចលើចំបើង



ការស្រោចល្បាយជីអុយរ៉េ



ការរៀបចំកន្លែងសម្រាប់ធ្វើចំបើងផ្គាប់

៣. ការប្រើប្រាស់:

ដោយសារគោពុំធ្លាប់ស៊ីចំបើងផ្គាប់ពីមុនមក ដូចនេះយើងត្រូវបង្កាត់ឱ្យវាចេះស៊ីសិន ដោយផ្តល់ឱ្យវាស៊ីសន្ធិម្តងៗ ចៀសវាងការរាករុស ឬធ្វើឱ្យគោណាយនឹងចំបើងផងដែរ ដោយត្រូវអនុវត្តតាមវិធីដូចខាងក្រោម:

- ៣ ថ្ងៃដំបូងត្រូវដាក់ចំបើងផ្គាប់ ១ ភាគ លាយជាមួយចំបើងធម្មតាបីភាគ
- ថ្ងៃទី ៤-៦ ដាក់ចំបើងផ្គាប់ ២ ភាគ លាយជាមួយ

ចំបើងធម្មតា ២ ភាគ

- ថ្ងៃទី ៧-៩ ដាក់ចំបើងផ្តាច់ ៣ ភាគ លាយជាមួយ ចំបើងធម្មតា ១ ភាគ
- ចាប់ពីថ្ងៃទី ១០ ឡើងទៅយើងអាចឱ្យគោស៊ីចំបើង សុទ្ធជាន ( ៤ )

**៤-គុណប្រយោជន៍របស់ចំបើងផ្តាច់**

ការធ្វើចំបើងផ្តាច់ជួយបង្កើនជីវជាតិចំណីបង្កើនជាតិ ប្រូតេអ៊ីន ធ្វើឱ្យអាហារទន់ដើម្បីឱ្យគោ-ក្របីអាចស៊ីបាន ច្រើន ។ តាមការពិសោធន៍យើងទទួលបានលទ្ធផលដូចខាងក្រោម:

- ក-បង្កើនប្រូតេអ៊ីន: ចំបើងស្ងួតមានប្រូតេអ៊ីន ២ % ទៅ ៤ % ចំបើងផ្តាច់មាន ៨ % ទៅ ១០ % នៃ ចំបើងស្ងួត និង បន្ថែមអាម៉ូញាក់នីត្រូសែន (NH<sub>3</sub>-N) ក្នុងក្រពះគោទៅតាមតម្រូវការ ។
- ខ-បង្កើនលទ្ធភាពរំលាយ: បន្ថែមការរំលាយអាហារ (ចំបើងស្ងួត) បានរហូតដល់ ១០% ទៅ ១៥% ។
- គ-បង្កើនរសជាតិ: វាធ្វើឱ្យគោស៊ីចំបើងច្រើនជាង មុនរហូតដល់ ៣០% ទៅ ៤០% ។
- ឃ-បង្កើនកម្លាំងសត្វ: ធ្វើឱ្យគោមានកំលាំងខ្លាំង សម្រាប់ជាកំលាំងអូសទាញបានល្អ ។
- ង-បង្កើនការលូតលាស់: យើងឱ្យចំបើងផ្តាច់ជា មួយចំណីគ្រាប់ ធ្វើឱ្យគោមានការធំធាត់លឿន ។

ចំបើងផ្តាច់ដែលល្អមានលក្ខណៈដូចជា :

- ក-វាមានពណ៌ក្រហមចាស់ ប្រសិនបើប្រៀបធៀប ជាមួយចំបើងធម្មតា
- ខ-មានក្លិនឈ្ងួល
- គ-មានសំណើមប្រមាណ ៤០%-៥០%
- ឃ-មានលក្ខណៈទន់គួរអោយចង់ស៊ី
- ង-មិនមានដុះផ្សិត ( ប្រសិនបើមានដុះផ្សិតយើង ត្រូវយកទៅហាលថ្ងៃ ឬបោះចោលក្នុងករណីដុះ ផ្សិតខ្លាំង)

កំណត់ចំណាំ:

- ត្រូវផ្តល់ចំបើងផ្តាច់បន្តិចម្តង ៗ ឱ្យគោស៊ី ហើយ គោវានឹងស៊ីច្រើនឡើងៗ ក្នុងរយៈពេល ៣-៤ ថ្ងៃ
- គួរឱ្យគោស៊ីចំបើងផ្តាច់នៅពេលយប់ឱ្យបានច្រើន ជាងពេលថ្ងៃ
- ត្រូវដាក់ទឹកឱ្យគោផឹករហូតក្នុងពេលដាក់ចំបើង ផ្តាច់ឱ្យគោស៊ី
- យកល្អប្រើចំបើងផ្តាច់ លាយជាមួយអាហារគ្រាប់



- ដែលផលិតចេញពីរោងចក្រ ដើម្បីឱ្យគោស៊ីបានច្រើន
- ក្រោយពីប្រើប្រាស់រួចត្រូវគ្របចំបើងដែលនៅសល់ ឱ្យជិតវិញ ចៀសវាងការហើរក្លិន
- ប្រសិនបើមានផ្សិតច្រើន យើងត្រូវយកចំបើងមក ហាលថ្ងៃ ឱ្យស្ងួតមុនយកទៅឱ្យគោស៊ី ឬ បោះចោល ក្នុងករណីដុះផ្សិតខ្លាំង
- កសិករអាចធ្វើចំបើងផ្តាច់ជាបន្តបន្ទាប់ជាប់គ្នា ដើម្បី ទុកឱ្យគោស៊ីបានយូរ
- ចំបើងផ្តាច់នៅពេលដាក់ឱ្យគោស៊ីមិនអស់ យើងមិន ត្រូវចោលទេ យើងត្រូវទុកចំបើងនោះឱ្យគោស៊ីបន្ត ទៀត ដោយលាយគ្នារវាងចំបើងចាស់ និងចំបើងថ្មី ឱ្យស៊ី ។

**ឯកសារយោង:**

១. ម៉ម សុមុនី : ការប្រើប្រាស់ធនធានក្នុងស្រុក សម្រាប់គោ-ក្របី
២. សរ ចិត្រា : Final Report of the demonstration on use of rice straw treated by urea
៣. មោង ម៉ាន់ : ផលប៉ះពាល់នៃចំបើងផ្តាច់អ៊ុយរ៉េ ជាចំណីបន្ថែមសម្រាប់គោ នៅខេត្តតាកែវ ។ សារណាបទបញ្ជប់ ការ សិក្សា សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម ( ១៩៩៨ ) ។
៤. ខៀវ ប៊ុននាយ ទី : ការប្រើប្រាស់ធនធានក្នុងស្រុក សម្រាប់ចំណីសត្វ ទំព័រ ២-៨ ( ២០០៤ )
៥. ង៉ែត សុខន : អត្ថបទស្តីពីការបង្កើនគុណភាព ចំបើងសម្រាប់បំប៉នសត្វពាហនៈ ។